

10. festivalu ob rob

Deseti festival za tretje življenjsko obdobje je za nami. V treh dneh smo se z vladnimi in drugimi strokovnjaki na strokovnem srečanju pogovorili o revščini v Sloveniji, pa o tem, kako jo odkrivamo in kako preprečujemo. S konferenco smo počastili letošnje evropsko leto boja proti revščini. Kar 14 strokovnih srečanj na konferenci bi si zaslužilo boljše udeležbo, udeležiti bi se jih morali zlasti člani komisij ZDUS in vodstev pokrajinskih zvez.

Štiri kulturne prireditve v dvoranah Cankarjevega doma in številne na odprtih odrih so zadovoljile vsakršni okus. Letos so nas posebej razveselili naši vrstniki iz Hrvaške in Makedonije, ki so nam po dolgem času spet pričarali balkanski melos. Ko so se na posebnem koncertu predstavili Slovenci iz Avstrije, Italije in Madžarske, je bila dvorana premajhna za vse, ki so jim želeli prisluhniti. Žal pa Linhartova dvorana na državni reviji upokojenskih pevskih zborov ni bila polna, a je bil pravi užitek poslušati naše najboljše pevske zборе. Prav tako dvorana ni bila polna na večeru pesmi in plesa, kjer so naši umetniki-amaterji tako kot lani poželi velik aplavz. Razstaveni prostor ZDUS je bil sicer majhen, a zelo lepo urejen.

Na srečanju organizatorjev kulturnih dogodkov društev smo se pogovarjali o pomenu kulture za zdravje starejših, za medgeneracijsko povezovanje in za ohranjanje kulturne dediščine. Razpravljali smo o problemu s SAZAS, ki ogroža ljubiteljsko petje in igranje. Na srečanju organizatoric in organizatorjev medsebojne pomoči v društvih pa smo si ogledali prve rezultate obdelave podatkov 51 tisoč starostnikov, zajetih v projekt.

Festival je posebna priložnost za srečanje s politiki, kjer se krešejo

mnenja med organizatorji prostovoljnih aktivnosti in tistimi, ki naj bi promovirali prostovoljstvo. Srečali smo se z dr. Türkom, dr. Gantarjem, z ministri dr. Svetlikom, dr. Lukšičem, dr. Jelušičevo in s predsednico odbora DZ za kulturo mag. Majdo Potrata. Na festivalu se nam je tudi predstavila nova državna sekretarka za medgeneracijsko sožitje pri vladi RS, ki je obljubila, da bo naša pričakovanja zagovarjala v vladni palači. Na festivalu smo se srečali tudi s predstavniki hrvaških, italijanskih, madžarskih, makedonskih, romunskih in slovaških upokojencev. S Hrvati smo se dogovorili, da se že oktobra dobimo na prvem delovnem sestanku.

Seveda še vedno ne gre brez spodsrljajev, a z dobro voljo smo jih večino odpravili.

Osrednja manifestacija aktivnega življenja starejših v Sloveniji je vsekakor pomembna za spreminjanje podobe staranja in starosti v Sloveniji. Njen uspeh ni odvisen samo od nastopajočih, zelo pomembno je tudi, da se festivala udeležuje veliko starejših. Dvorane našega osrednjega kulturnega hrama, tri dni namenjene starejšim, bi morale biti nabito polne. Medtem ko je za vrsto društev udeležba festivala priložnost, da pokažejo svoje znanje in aktivnosti, da vidijo, kaj novega nudi trg za potrebe starejših, pa veliko DU festivala še ni sprejelo za svojega. Če hočemo, da bodo tisti, ki odločajo, upoštevali naše zahteve in pričakovanja, moramo izkoristiti za dialog prav vsako priložnost. Festival pa je ena od pomembnih priložnosti. O tem se bomo morali pogovoriti na pokrajinskih srečanjih. Organizacija festivala je preveč zahtevna, da bi njegov obisk prepuščali naključju.

Mateja Kožuh Novak

vsebina

Društvena obvestila	2
Sprejeti zakoni, zakoni v obravnavi	4
Iz pokrajinskih zvez	7
Čas je za spremembe	8
Sklepi sej ZDUS	14
Saj ne vedo kaj delajo	15

Društvena obvestila

Vabilo: Starejši v prometu

DU Puconci v sodelovanju s Španik centrom iz Murske Sobote pripravlja enodnevno srečanje o starejših v prometu, in sicer v sredo, 27. oktobra, med 9. in 17. uro. Srečanje je namenjeno predvsem nam, starejšim voznikom.

Zbrali se bomo v Španik centru, kjer nas bo čakala kavica z rogljičkom. Nato nam bodo strokovnjaki spregovorili o prometni varnosti v Pomurju, o vplivu zdravil na udeležence v prometu, o starejših udeležencih v prometu itd. Po kosilu bo prav tako v Španik centru ob 13. uri sledil prikaz in trening varne vožnje.

Udeležbo, prosim, prijavite pisarni društva vsako sredo med 10. in 12. uro ali po pošti: DU Puconci, 9201 Puconci 80, na tel. št.: 05/459 208, po e-pošti na naslov: dupuconci@siol.net oz. na: casar.jozef@gmail.com ali na mobilni telefon 031/607 104.

Jože Časar, predsednik DU Puconci

Izšel rokovnik in koledar 2011

Mini priročnik o pravicah in soodgovornosti starejših.

V njem boste našli vse pomembne telefonske številke, sezname centrov za socialno delo, domov starejših občanov, varuhov pacientovih pravic po pokrajinah, zanimivosti s področja zdravstva, zdravil ipd.

Priročnik z rokovnikom je namenjen starejšim, DU, prostovoljcem in drugim uresničevalcem programov za starejše. Naročite ga lahko pri založbi POZOJ, 3320 Velenje, Efenkova cesta 61, telefon 03/897 01 22 ali 041/610 371 ali po e-pošti info@pozoj.si

Cena 10 izvodov je po 6.80 evra izvod, še več izvodov pa po ceni na izvod 5,44 evra.

ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Izjava IO osrednje slovenske zveze društev upokojencev

Zamrznitev pokojnin. Izvršilni odbor Mestne zveze upokojencev Ljubljana, Osrednje slovenske zveze društev upokojencev, ki zastopa več kot deset tisoč članov, je na redni seji dne 7. oktobra 2010 med drugim obravnaval tudi zadnji sveženj predlogov, ki zadevajo nadaljnje omejevanje pravic upokojenk in upokojencev.

Izvršilni odbor soglasno ugotavlja, da se upokojenke in upokojenci zavedajo skrajno resnih gospodarskih in socialnih razmer v Republiki Sloveniji, stanja, ki ga niso povzročili oni, marveč je posledica dveh desetletij nenadzorovanega globalnega in nacionalnega grabeža, ki so mu asistirale tudi politične elite v slovenskem prostoru in ki je Slovenijo spravil ob produktivni kapital, potreben za nov razvojni skok.

Izvršilni odbor ugotavlja, da se večina upokojenk in upokojencev zaveda, da bo treba v prihodnjem obdobju sprejeti politiko zategovanja pasu, politiko austerit. Za ovratnik nam diha tudi Evropska komisija. Pri tem pa izvršilni odbor trdno vztraja pri stališču, da računa za zavoženo gospodarsko politiko ni mogoče izstavljati zgolj najbolj občutljivim, nemočnim in ogroženim slojem, spregledati pa, tudi materialno in kazensko odgovornost tistih, ki so sodelovali v dvajsetletnem grabežu nekdanjega družbenega premoženja.

Izvršilni odbor je zato mnenja, da mora biti sleherna zamrznitev takšna, da bo sorazmerno obremenila ne le vse proračunske porabnike, marveč tudi tisti sloj, ki je prav zaradi na stežaj odprtih vrat za grabež vseh oblik v času po osamosvojitvi tudi najbolj obogatel. Hkrati je izvršilni odbor mnenja, da bi morala zakonodajna in izvršilna oblast zapreti vire špekulativnega bogatenja in odpreti ter olajšati prodor inovativnega in produktivnega podjetništva, sodna oblast pa naj končno ukrepa tudi v tistih številnih primerih, v katerih je grabež potekal, če že ne nezakonito, pa vsaj in fraudem legis.

*Za IO MZU Ljubljana
Marjan Sedmak, predsednik*

Revščina, vzroki in njene posledice

Revščina se različno kaže skozi zgodovinska obdobja, različno pa jo sprejemajo tudi generacije. V družbah, kjer je veliko revnih, se ljudje sprijaznijo z revščino in jo lažje prenašajo. Dandanašnji, ko je osveščenost vse večja, ko nastajajo nove življenjske potrebe, ko nastajajo vse večje socialne razlike, ko je vse več bogatih, na drugi strani pa vse več revnih, postaja revščina družbeni nemir. Vse trdnejše je spoznanje, da revščina predstavlja kršitev človekovih pravic, da ogroža kakovost življenja in spodkopava človekovo dostojanstvo.

Reven človek ali skupina revnih se izloča iz delovnega okolja, družbenega življenja, najbolj kruta pa je revščina, ko prizadene usodo otrok, ki je ne morejo razumeti. Nevarno pa postane, ko revščina zajame več generacij, ko postane dedna obremenjenost in družbena bolezen.

Evropa se srečuje z izzivi revščine, socialne izključenosti in neenakosti, zato se kar vrstijo različne akcije in pobude za osveščanje in preprečevanje tega negativnega pojava. V EU živi v revščini 16 odstotkov odraslih in 19 odstotkov otrok. V Sloveniji je pod pragom revščine 12,5 odstotka prebivalcev, na prvem mestu so brezposelni, med njimi pa je 47 odstotkov starejših.

Leta 2000 so na posvetu v Nici osvetlili najbolj pogoste vzroke za revščino. Na prvem mestu je vir dohodka z 31 odstotki, zatem brezposelnost z 29 odstotki, izobrazba s 27 odstotki, invalidnost in bolezen z 19 odstotki, poseben vpliv pa ima revščina na enočlanske skupnosti.

Na zadnjem posvetu o revščini v DS je bilo povedano, da v Sloveniji revščina ogroža 250 tisoč starejših in podobno število med delavci. Kar 70 odstotkov revnih jih je brez sleherne rezerve. Natančnih podatkov o revščini sicer ni, pa tudi sicer v svetu in pri nas različno ocenjujemo revščino.

Posledice revščine se kažejo tako na zdravstvenem, psihosocialnem, kot materialno-ekološkem področju. Tako se na zdravstvenem področju revnim zmanjšuje dostopnost do zdravstvenih storitev, saj je potrebnih vse več doplačil k storitvam, zdravlilom, ortopedskim pripomočkom. Zato se revnejši vsemu temu odpovedujejo, slabša je njihova prehrana, dietna prehrana je čedalje dražja, slabša je osebna in splošna nega, s tem pa narašča tudi izpostavljenost boleznim. Pomanjkanje počitniške, rekreativne in preventivne dejavnosti zmanjšuje zdravstveno osveščenost revnih, slabšajo se stanovanjske razmere, vse

manjša je prilagojenost delovnih mest invalidnim osebam. Vse to povečuje število obolenj, izpostavljenost nesrečam, poškodbam je vse večja, vse večje pa je tudi opuščanje zdravljenja in vse hitreje se povečuje invalidnost itd.

Revni so tudi dovzetnejši za depresivna stanja, ki so posledica doživljanje človeške stiske zavoljo preživetja, izključenosti iz okolja, zatajevanja osebne stiske, negotovosti. Revni imajo tudi vse manj prijateljev, čedalje bolj nemočni so, ko gre za pomoč mladim. Vse to povzroča upadanje njihovih obrambnih mehanizmov. Slabšajo se medsebojni odnosi, vse manjštevlnjeji si zastavljajo cilje za prihodnost, kar je še posebej pereče pri starejših ljudeh. Zdravje revnih peša, tako da ne morejo delati, kar vse pušča na družinskih članih nepopravljive posledice. Starejši neradi prosijo, saj sta le 2 odstotka takih, ki prosijo za pomoč, še teže pa jim je biti v breme mladim.

Revni ljudje živijo v slabših stanovanjih, v nezdravem okolju, nimajo sredstev za ustrezno opremo stanovanj, za nakup obutve, obleke, za obnovo stanovanj, mnogi nimajo sredstev za kulturne dobrine, informatiko itd.

Kako naj revni, nesrečni starši vzgajajo otroke? Kako naj motivirajo mlade za prihodnost, kaj jim lahko ponudijo? Mnogim stvarjem se morajo odpovedati tudi otroci.

O revščini naj se začno pogovarjati ne le revni, temveč tudi bogati, ki povzročajo revščino. Čas je, da v letošnjem letu mednarodnega leta revščine in socialne izključenosti boj proti revščini ne bo le program države. Nujno je, da v lokalnih okoljih in v vseh družbenih okoljih, v strokovnih institucijah, političnih, vladnih forumih z vso odgovornostjo razčlenimo vzroke in posledice revščine, ki nima le svoje ekonomske vsebine, pač pa globoko posega v človekove pravice in dostojanstvo. Ni vse, da ravnim namenimo sveženj z živili, oblačili, da jim namenimo nekaj evrov, veliko bolj pomembno je, kaj bodo organi oblasti storili za to, da bomo preprečili revščino in kako bomo ukrepali proti tistim, ki jo povzročajo.

Socialna izključenost je prisotna vsepovsod, sledi ji še diskriminacija in načeti medčloveški odnosi, kar že postaja družbena bolečina vseh generacij. Kako bomo zdravili psihološke, zdravstvene posledice revščine?

Na preizkušnji so državne institucije, strokovne institucije, lokalne skupnosti, kjer bi morali več storiti za vse ljudi vseh generacij.

Angelca Žiberna

Sprejeti zakoni, zakoni v obravnavi

Pripombe ZDUS k predlogu zakona o pokojninski reformi

Uvod

ZDUS se je aktivno vključila v javno razpravo o reformi sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki traja že od jeseni minulega leta. Upravni odbor ZDUS je svoja stališča posredoval predlagatelju zakona spomladi letos, potem ko je pristojna komisija povzela in strnila predloge, pripombe in mnenja upokoјencev s številnih posvetov, ki so se v ta namen zvrstili. Predstavniki upokoјencev so aktivno sodelovali tudi na seji sveta ZPIZ, ko je obravnaval to problematiko.

Na seji treh komisij ZDUS 24. avgusta 2010 so člani namenili svojo pozornost predvsem najpomembnejšim vprašanjem te reforme, še zlasti pa ukrepom, ki naj bi pripomogli k izpolnitvi dveh temeljnih ciljev, to je k dolgoročni vzdržnosti pokojninskega sistema in zagotavljanju socialne varnosti upokoјencev.

Člani komisij so pozitivno ocenili dejstvo, da je predlagatelj pri pripravi predloga ZPIZ-2 upošteval številne pripombe, izrečene v javnih razpravah, tudi pripombe upokoјenske javnosti. Vnovič pa so poudarili, da se moramo vsi zavedati tega, da teh ciljev ne bo mogoče doseči le z reformo na tem področju, temveč da je treba hkrati izpeljati reforme tudi na drugih področjih. Upošteva je dejstvo, da stališča socialnih partnerjev do najpomembnejših reformnih ukrepov niso usklajena, so pozvali k odgovornosti vseh, saj je reforma nujna, njeno odlaganje pa bo imelo negativne posledice predvsem za prihodnje upokoјence, zlasti za tako imenovano baby boom generacijo. Zato se je treba še naprej prizadevati za konstruktiven kompromis, predvsem pa za objektivno seznanjanje javnosti s predlaganimi spremembami, zlasti pa aktivne generacije, ki je pred upokoјitvijo.

Pogoji za starostno upokoјitev

V razpravi je prevladalo stališče, da predlagane rešitve sicer zaostrejuje pogoje za uveljavitev pravice do starostne pokojnine, vendar se to ne bo zgodilo čez noč, temveč je določeno dokaj razumno prehodno obdobje.

Pokojninska osnova

Udeleženci razprave so vztrajali pri stališču, da je predlagano podaljševanje obdobja za izračun pokojninske osnove z 18 let na 34 let preoster, pa čeprav gre tudi v tem primeru za daljše prehodno obdobje. Ne kaže namreč prezreti, da bi ta ukrep prizadel številne delavci, še zlasti v proizvodnih panogah, ki se vse od osamosvojitve Slovenije soočajo z nizkimi plačami. Pri tem tudi ne gre prezreti, da bo raven pokojninske osnove znižal tudi predlagani ukrep, da se poleg plače upošteva tudi nadomestila plač, denimo iz zdravstvenega zavarovanja, zavarovanja za primer brezposelnosti itd. Zato so

udeleženci razprave menili, da takega ukrepa ni mogoče sprejeti, če predlagatelj ne bo na podlagi analiz zagotovil, da ta ukrep ne bo bistveno vplival na višino pokojnin novih upokoјencev.

Usklajevanje pokojnin

Kljub pomislekom o predlagani formuli usklajevanja pokojnin je prevladalo stališče, da družbeno ekonomske razmere, v katerih smo, ne zagotavljajo, da bo socialna varnost upokoјencev boljša, če bi tudi v prihodnje vztrajali pri načelu usklajevanja rasti pokojnin s plačami. Zato tudi ne nasprotujemo predlaganemu razmerju (60 - 40), saj iz izkušenj dolgega obdobja usklajevanja pokojnin vemo, da lahko zakonodajalec še tako dobro rešitev v kratkem času prilagodi spremenjenim razmeram. Če bo prevladala ocena, da je zaradi zagotovitve socialne varnosti več kot četrtine prebivalcev Slovenije potrebno to razmerje spremeniti, bodo to upokoјenci vsekakor podprli.

Prispevki

V razpravi so udeleženci zahtevali, da je treba obenem z reformo sprejeti tudi jasna zakonska določila, ki bodo zagotavljala, da bodo delodajalci in zavarovanci dosledno izpolnjevali svoje obveznosti do prispevkov. Zaostriti je treba odgovornost vseh dejavnikov, ki sodelujejo v postopku obračuna, odmere in izterjave prispevkov in predpisati tudi ustrezne sankcije. Pravna država si ne more več dovoliti takih anomalij, kot smo jim bili priča na tem področju vse od odprave SDK. Zato morajo biti norme natančne in jasne, da ne bo sprenevedanja kakršnemu smo priča v zadnjem obdobju. Ker s temi prispevki zagotavljamo sredstva za izplačevanje pokojnin upokoјenim generacijam in so tudi vir prihodkov pokojninske blagajne, ni sprejemljivo, da bi tudi v prihodnje dovoljevali odpise ali delne odpise teh prispevkov. Država naj iz proračuna pravočasno zagotavlja sredstva podjetjem, ki bi se znašla v tako težkem ekonomskem položaju, da ob izplačilu plač ne bi zmogla tudi plačila prispevkov.

Invalidnina za telesno okvaro

Prevladalo je mnenje, da odprava pravice do invalidnine za telesno okvaro ne glede na njen vzrok lahko pomeni prevelik poseg v sistem pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Zato naj bi vnovič proučili, ali ne bi za določeno obdobje ohranili to pravico vsaj za tiste, pri katerih je telesna okvara posledica poklicne bolezni ali poškodbe pri delu.

Organ upravljanja ZPIZ

Udeleženci razprave so vztrajali pri stališču, da gre za grob poseg v sestavo tega organa, in to brez vsakršnih argumentov, zakaj je to potrebno. Kritika je tem bolj utemeljena, ker naj bi imel svet le 13 članov, medtem ko se za Kapitalski sklad (prehodne določbe) ohranja poleg nadzornega sveta še 15-člansko skupščino.

V razpravi je bilo tudi poudarjeno, naj predlagatelj vnovič oceni, ali je ob reformi res potrebno tako zahtevno materijo obravnavati zgolj v enem zakonu. Po mnenju večine razpravljavcev bi bil zakon bolj pregleden in lažje razumljiv, če bi posebej obravnaval zgolj obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter obvezno dodatno zavarovanje, poseben zakon pa prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje. Tak pristop bi nedvomno olajšal tudi prihodnje potrebne in utemeljene reformne posege na enem in drugem področju.

Pripombe ZDUS k predlogu zakona o negospodarskih javnih službah

Zveza društev upokojencev Slovenije je na svojih komisijah obravnavala predlog zakona o negospodarskih javnih službah, ki je bil 2. 8. 2010 dan v javno razpravo.

Splošne pripombe

Zakon zadeva vrsto dejavnosti, ki po svoji vsebini in ureditvi pomembno vplivajo na to, v kolikšni meri bo naša država ostala socialna država, kot piše v ustavi.

Od predlaganega zakona pričakujemo, da bo nova statusna, premoženjska, upravljavska ureditev prispevala k večji kakovosti in boljši dostopnosti storitev javnih služb, kot tudi k racionalnejši, gospodarnejši porabi sredstev javnih financ in sredstev uporabnikov. Prav tako želimo, da bodo storitve, ki so po sedanjih ureditvah storitve posebnega pomena, tudi ostale take in ne bodo postale predmet tržnih vplivov, torej (tržno) blago. To bi namreč pomenilo, da bodo kakovostne storitve dostopne le tistim, ki bodo imeli finančna sredstva.

Menimo tudi, da mora premoženje, s katerim upravljajo javni zavodi, ostati kot premoženje, ki smo ga skupaj ustvarjali tudi uporabniki javnih storitev in je namenjeno za potrebe opravljanja javnih služb. Nikakor se ne strinjamo, da bi to premoženje postalo predmet »privatizacije«, denimo v domovih za starejše, ki dosegajo že več kot polovico dohodka iz plačil stanovalcev (neposredno ali v s prispevki svojcev ali lokalne skupnosti). Prepričani smo namreč, da je veliko bolj kot pridobivanje dohodka pomembna vsebina in ustavna vloga države.

Zato tudi nismo prepričani, da bo predlagana ureditev ali sistemski okvir, ki ga uveljavlja zakon, zagotovil trajen in nemoten dostop do blaga in storitev in enake možnosti, predvsem pa pogoje, da dejavnost negospodarskih služb poteka tako, da je zagotovljena primernost, ustrezna kakovost ter učinkovitost izvajalcev.

Podrobneje svoja stališča predstavljamo po naslednjih področjih:

1. Določitev dejavnosti, ki se bodo opravljale v javnem interesu.
2. Pravni status izvajalcev dejavnosti (javni zavod, zasebni zavod, neposredni proračunski uporabnik, itd.).
3. Upravljanje in razpolaganje s premoženjem.
4. Dopolnilne dejavnosti javnih zavodov.
5. Podeljevanje koncesij.
6. Organi vodenja, upravljanja.
7. Financiranje.
8. Preoblikovanje javnih zavodov.

1.

Ne strinjamo se z besedilom 2. in 18. člena, kjer predlagatelj prepušča določitev dejavnosti področnim zakonom in lokalnim skupnostim in odločanje o tem, katere bodo tiste temeljne dejavnosti, ki so v

javnem interesu. To namreč lahko pripelje do tega, da bodo interesi kapitala na posameznih področjih odločali o tem, kaj je dejavnost v javnem interesu, kaj pa naj bo tržna dejavnost.

Predlagamo, da zakonu navede dejavnosti posameznih področij, ki so v javnem interesu.

Želimo tudi pojasnilo, kaj je mislil predlagatelj v svoji obrazložitvi s tem, da se bo lahko s področno zakonodajo vzpostavil drugačen način konkretnega opredeljevanja.

2.

Predlog zakona je zelo nejasen pri določitvi pravnega statusa izvajalcev dejavnosti (javni zavod, zasebni zavod, neposredni proračunski uporabnik, itd.) in ne določa, kdaj naj bi se javni zavod ustanovil v eni od navedenih oblik. Zakon predvideva, da naj bi bilo o tem odločeno na ravni posamezne dejavnosti, pri čemer pa bi bila izbira odvisna predvsem od narave dejavnosti (denimo, ali je bližje upravni ali tržni), od načina njenega financiranja in s tem povezanih potreb. 5. člen celo omogoča, da javni zavod ni pravna oseba, ima pa lahko status neposrednega proračunskega uporabnika. Javni zavoda, ki ni pravni subjekt, posluje po pravilih, ki veljajo za neposredne proračunske uporabnike. Izguba statusa pravnega subjekta pa naj ne bi vplivala na strokovno avtonomijo zavoda. Tak javni zavod bi lahko imel enake strokovne organe kot javni zavod, ki je pravna oseba.

V obrazložitvi k temu členu predloga zakona predlagatelj meni, da »na področjih vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega varstva, invalidskega varstva in socialnega zavarovanja ni nujno, da se izvaja dejavnost zgolj kot negospodarska javna služba. Za te primere se lahko ustanovi tudi zasebni zavod«. Predlagamo, da zakonodajalec navede, za katere dejavnosti meni, da bi se lahko organizirale kot proračunski uporabniki in na katerih področjih lahko opravljajo dejavnost le zasebni zavodi.

Želimo tudi pojasnilo, ali nekatere dejavnosti ne bodo več poslovale v režimu javnih služb.

3.

Kar zadeva 11. in 13. člen, ki določata upravljanje premoženja in razpolaganje z njim, pa ni jasno, po kakšnih kriterijih naj bi bilo določeno premoženje in preneseno v last, ki ga potrebuje javni zavod in kdo naj bi revidiral otvoritveno bilanco iz 89. člena tega zakona. Zakonodajalec meni, da bo s prenosom premoženja v last javnih zavodov zagotovil avtonomijo poslovanja in večjo odgovornost za gospodarno poslovanje. Pri tem pa omeji razpolaganje na 20.000 evrov.

V 3. točki tega člena je navedena možnost, da lahko ustanovitelj izroči javnemu zavodu, ki je pravna oseba, premoženje le v uporabo, če zavod za opravljanje negospodarske javne službe potrebuje poleg denarnih sredstev le poslovne prostore in pisarniško opremo. V obrazložitvi pa navaja, da pri tem misli na ZZZS in ZPIZ. Želimo pojasnilo, kakšen je resnični namen predlagatelja zakona in zakaj dovoli dajanje zmogljivosti v najem brez soglasja ustanovitelja. Sprašujemo se tudi, ali se namerava v javne zavode spraviti zasebne izvajalce.

Ne strinjamo se s tem, da bosta ZZZS in ZPIZ prejela v last le sredstva za delo, vse drugo premoženje pa naj bi ostalo last države. Upravljanje in razpolaganje s premoženjem ZZZS in ZPIZ urejata zakona s področja pokojninsko invalidskega zavarovanja ter zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja.

Opozarjamo tudi, da problemov nenamenskega, neracionalnega poslovanja v zavodih ne bomo rešili s prenosom premoženja v

last javnih zavodov. Ustanovitelj mora ohraniti pravice odločanja o razpolaganju s premoženjem v celoti.

Opozarjamo, da je treba revidirati tudi zaključne račune, na podlagi katerih se bodo sestavljale otvoritvene bilance.

4.

Tudi dopolnilne dejavnosti so zelo pomanjkljivo opredeljene (19. člen). Dopolnilne dejavnosti – tržne storitve – lastne dejavnosti, kot so bile poimenovane v dosedanji ureditvi, so na nekaterih področjih povzročale vrsto težav tako izvajalcem kot uporabnikom storitev. Veliko problemov je bilo zaradi tega, ker pristojna ministrstva niso natančno določila dopolnilne dejavnosti v zavodu, ker zavodi niso oblikovali cen tako, kot bi morali (cene niso vsebovale vseh stroškov in načrtovanega dobička). V zaključnih računih nekaterih javnih zavodov so tako dopolnilne dejavnosti izkazovale izgubo (UKCL, UKCMB in drugi). Na mnogih področjih se opravljajo iste storitve v režimu javne službe in kot tržne storitve. Uporabniki smo zaradi tega velikokrat prisiljeni plačevati storitve, ki bi nam naj bile zagotovljene kot storitve javne službe.

Zato predlagamo, da predlagatelj zakona pridobi podatke o tem, katere dejavnosti so bile na posameznih področjih določene kot dopolnilne, tržne dejavnosti in kolikšen delež prihodkov je bil na posameznih področjih ustvarjen s tržno dejavnostjo. S posameznimi ministri bi se moral tudi dogovoriti in ugotoviti, katere dopolnilne dejavnosti bi želeli načrtovati na svojih področjih. Na tej podlagi bi se lahko predlagatelj lažje odločil, kako zakonsko urediti opravljanje tržne dejavnosti v javnih zavodih.

Podrobneje je treba tudi pojasniti, kaj pomenijo evropski predpisi za uresničevanje dopolnilnih dejavnosti v javnih zavodih.

Menimo, da mora predlagatelj vnovič razmisliti o tem, ali lahko javni zavodi opravljajo tudi dopolnilne, tržne dejavnosti. Na nekaterih področjih se pojavlja kadrovska primanjkljaj za opravljanje storitev javne službe. Zato se sprašujemo, kako je mogoče na teh področjih opravljati dopolnilno tržno dejavnost.

5.

Podpiramo ureditev, da se koncesija podeljuje le tedaj, ko javna služba ne more zagotoviti storitev v takšnem obsegu in na tak način, da je dostopna vsem uporabnikom (20. člen).

Ne strinjamo pa se, da bi obdobje, za katero se podeljuje koncesija, določali s področnimi zakoni (22. člen).

Predlagamo, da zakon določi najdaljšo dobo, za katero naj se podeli koncesija, vse druge pogoje pa lahko urejajo področni zakoni.

Opozarjamo tudi, da že sedanji predpisi zavezujejo koncesionarje, da ločeno prikazujejo poslovanje (zakon o računovodstvu, slovenski računovodski standardi, zakon o javnih financah, predpisi, ki jih je izdal minister, pristojen za finance na podlagi zakona o računovodstvu in zakona o javnih financah), vendar tudi doslej nad tem poslovanjem ni bilo nadzora, saj javne zavode nadzoruje računsko sodišče, koncesionarjev pa nihče (46. člen). Predlagamo, da ta zakon natančno določi nadzor nad poslovanjem koncesionarjev.

6.

Predlog zakona uvaja sistem upravljanja, kakršen velja za gospodarske družbe, to je sistem korporativnega upravljanja (47. člen). V obrazložitvi ne zasledimo niti besede o tem, zakaj zakon to uvaja. Menimo, da sistem upravljanja brez navzočnosti uporabnikov storitev ne bo pripomogel k odgovornejšemu, gospodarjenju, h kakovostnejšim in dostopnejšim storitvam. Zakon sicer dopušča možnost, da so predstavniki uporabnikov v nadzornem svetu, a ta

organ ni obvezen, zato bosta o tem odločala uprava in ustanovitelj. Menimo, da uvedba nadzornega sveta namesto sveta zavoda ne bo odpravila neodgovornega opravljanja dela in negospodarnega poslovanja v javnih zavodih. Že po sedanji ureditvi bi lahko direktorji zavodov odgovarjali za neodgovorno, negospodarno vodenje in delo. Ustanovitelj ima že po zdajšnji ureditvi vse možnosti, da razreši direktorje.

Predlagamo, da predlagatelj zakona vnovič razmisli o predlagani ureditvi, predvsem pa o tem, da v nadzornih svetih niso obvezno zastopani predstavniki uporabnikov. Zato zahtevamo, da morajo biti v nadzornem svetu obvezno zastopani predstavniki uporabnikov, kar mora predpisati ta zakon. Prav tako je treba določiti način določanja predstavnikov uporabnikov.

Menimo tudi, da mora zakon določiti, da direktorja zavoda predlaga nadzorni svet, imenuje pa ustanovitelj.

Strinjamo se z uvedbo uporabniških svetov in z njihovo vlogo in nalogami ter obveznostmi zavoda. Nikakor pa to ne more nadomestiti predstavnikov uporabnikov v nadzornih svetih zavodov.

7.

Verjetno ni treba ponavljati, da je obveznost ločenega poslovanja, izkazovanja virov in obveznosti ter prihodkov in odhodkov zajeta že v zdajšnji ureditvi. Menimo, da stavek »zavodi evidentirajo stroške svojega poslovanja v skladu računovodskimi standardi in drugimi računovodskimi predpisi,« ni ustrezen. Menimo, da ta določba o evidentiranju stroškov ni potrebna, saj določba, ki zavezuje zavode, da vodijo računovodstvo v skladu z zakoni in drugimi predpisi (glej 78. člen), to že določa.

V obrazložitvi k temu zakonu je navedena dejstvo, da nudenje storitev javnih zavodov na trgu lahko povzroči neloyalno konkurenco. S tem se strinjamo, le da ta ugotovitev zadeva določbe, ki dopuščajo dopolnilne dejavnosti.

Želimo pojasniti, zakaj predlagatelj zakona kar naprej omenja evropske direktive, ki zadevajo gospodarske družbe, ki nastopajo na trgu.

Ne strinjamo se tudi z določili 76. člena, ker to lahko vodi v odločitve financerja, da nameni manj sredstev, če je v preteklem letu v javni službi nastal presežek prihodkov. Menimo, da je to povsem nesistemska ureditev. Če imamo standarde, normative, ki so podlaga za določitev potrebnih sredstev za opravljanje dejavnosti, storitev javne službe, potem ta ureditev ni potrebna. Je pa tudi povsem napačna, saj bo izvajalca navajala k temu, da ne ravna gospodarno, da nič ne prihrani, sicer bo naslednje leto dobil manj. Ne strinjamo se tudi z določili 80. člena, ki določa, da mora zavod s splošnimi pogoji poslovanja urediti način uresničevanja pravic uporabnikov ter druga razmerja med uporabniki in javnim zavodom. Zato predlagamo, da se način uresničevanja pravic uporabnikov uredi v zakonu.

8.

Predlog zakona z določbami 90. do 92. člena uzakonja možnost, da se javni zavodi preoblikujejo v gospodarske družbe, zasebne zavode itd. Ali so to javni zavodi s področja socialno-varstvenih storitev, vrtci in drugi, ki opravljajo storitve, ki jih uporabniki plačujejo? Ali to pomeni, da bodo javni zavodi s prej navedenih področij postali gospodarske družbe, zasebni zavodi s koncesijo? Želimo pojasniti, kateri naj bi bili ti javni zavodi.

Opozarjamo, da ni korektno to vprašanje urejati v prehodnih določbah. Vsebina navedenih členov zahteva dodatne obrazložitve, sicer pa menimo, da bi jih morali črtati iz zakona.

Iz pokrajinskih zvez

Srečanje upokojencev koroške regije

Radlje ob Dravi, 23. september. Srečanje upokojencev koroške regije, bilo je sedmo po vrsti, je v Radlje ob Dravi privabilo kakih 850 upokojencev iz 13 od 16 društev te PZDU. Prireditve je pripravilo DU Radlje ob Dravi.

Dobrodošlico je vsem najprej zaželel predsednik DU gostitelja Konrad Klemenc, nato pa je predsednik PZDU koroške regije Janez Gologranc v imenu pokrajinske zveze pozdravil goste in med njimi pet koroških županov, ki so se odzvali povabilu. Poudaril je, da je gospodarska kriza še posebej prizadela prav Koroško, saj je v zadnjih mesecih ostalo brez dela več kot 1.500 delavk in delavcev. Več kot tisoč družin je ostalo brez sredstev za preživljanje in v mnogih družinah so pokojnine dedkov in babic, ki so na Koroškem precej pod republiškim povprečjem, edini vir dohodkov za preživljanje. Zahvalil se je županom koroških občin za podporo, za dobro sodelovanje in finančno pomoč, ki jo namenjajo regionalnim DU. Namenjajo jim od dva evra in pol do 10 evrov na člana društva.

Slavnostni govornik, podpredsednik ZDUS Anton Donko je orisal položaj upokojencev v Sloveniji in nanizal ukrepe in zakone, ki so v postopkih sprejemanja in ki bodo vplivali na življenjski standard upokojencev.

ansambel upokojenih harmonikarjev Diaton z Mute, mladinska kulturna skupina Zaklad in humoristična skupina Kar bo, pa bo iz Radelj ob Dravi, za razvedrilo in ples pa je igral ansambel Vorenšek.

Srečanje upokojencev celjske regije

Novo Celje, 2. september. Kakim 1.500 upokojencem celjske regije, ki so se zbrali na letnem srečanju pokrajinske zveze društev upokojencev Celje, je zapel in zaigral zborček, ki so ga sestavljali župani in hkrati (nekateri še) republiški poslanci Lojze Posedel iz Žalca, Štefan Tiselj iz Šentjurja, Benedikt Podergajs iz

Vojnika, Miran Jurkošek iz Štor, Peter Misja iz Podčetrčka, Vilko Jazbinšek iz Tabora, Dušan Andrej Kocman iz Kozjega in Franc Salobir iz Dobja. Srečanja sta se udeležila še državna poslanca

Andreja Rihter in Jakob Presečnik ter podžupanja Emilija Črnica iz Prebolda, nekaj se jih je opravičilo, 15 pa se ni odzvalo povabilu. Predsednik PZDU Celje Emil Hedžet je v svojem nagovoru dejal, da se življenjske razmere tretje generacije pomembno razlikujejo, kar je odvisno od okolja, kjer živijo. Tisti

v mestih so pogosto osamljeni, v tradicionalnih ruralnih okoljih živijo bistveno prijaznejše in varneje, največ težav pri navezovanju socialnih stikov pa imajo oskrbovanci domov. Njim je še posebej dobrodošla pozornost sodelavcev programa Starejši za starejše, ki jih vestno obiskujejo in kramljajo z njimi.

Podpredsednik Zveze društev upokojencev Mirko Miklavčič pa je v svojem nagovoru opozoril na delovni (pogosto tudi denarni) prispevek staršev odraslim otrokom pri vodenju gospodinjstva in varovanju otrok, njihovih vnučk in vnukov. Po eni od analiz ZDUS je ta pomoč, izračunana po najnižji lestvici plačil študentskih servisov študentom za priložnostna dela, višja od višine letno izplačanih pokojnin, ki jih je za kake 4 milijarde evrov.

V kulturnem programu srečanja, ki ga je lepo povezovala Lidija Koceli iz žalskega zavoda za kulturo, šport in turizem, so nastopili godba na pihala iz Zabukovice, harmonikar Gašper Vodeb iz Žalca, mešani pevski zbor iz Celja, ki bo prihodnje leto praznoval že 50. obletnico delovanja in ga vodi Milan Kasesnik, za ples pa je celjskim upokojencem ansambel Čar igral še v kasne popoldanske ure.

Opravičilo. Računalniški škrat se je spet poigral. Srečanje pomurskih upokojencev je bilo 31. julija in ne 30. junija kot se mu je copy – paste zapisalo v prejšnji številki ZDUS plusa. Se opravičujem!
Urednik

V Posavju zadovoljni z ORPO

Seminarja ORPO v Krškem se je udeležilo 45 udeležencev iz deset društev iz Posavja in štirih z Dolenjske. Večina udeležencev se je prvič srečala s takim programom, saj so doslej evidence v vodili v excellu. Kaj so izvedeli novega? Poleg vodenja blagajne bodo poslej hitro in pregledno spremljali, kdo je plačal članarino, v katere sklade je kdo vplačal, koliko je novih članov, koliko jih je izstopilo ali preminilo, kdo so jubilejni starostniki ipd. Predvsem pa je pomembno, da je program združljiv z nadgradnjo programske opreme za vodenje celotnega poslovanja društva.

M. Krušič

10. FESTIVAL ZA *tretje* ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Čas je za spremembe!

»V desetih letih, odkar skušamo starejši na festivalu vzpostaviti dialog z načrtovalci razvoja v državi, odkar skušamo pokazati, kako smo starejši v Sloveniji aktivni, kaj znamo in kako razmišljamo, se je odnos politikov do nas, starejših, le malo spremenil, a spremenil se je. Slovenska družba, ki nas je v euforiji samostojnosti in gospodarskega liberalizma potisnila v stran, se počasi pričinja zavedati, da načrtovalci razvoja potrebujejo modrost svojih predhodnikov za kakovosten razvoj dolgožive družbe, v katero se spreminjamo. Zato sem še posebej vesela, da je prevzel pokroviteljstvo nad festivalom človek, ki v svoji funkciji pooseblja povezavo civilne družbe s tistimi, ki načrtujejo razvoj Slovenije v moderno evropsko deželo. To je predsednik državnega zbora, dr. Pavel Gantar, predsednik tistega vrhunskega telesa, ki ga izberemo mi, člani civilne družbe in ki mora uravnavati aktivnosti in predloge vlade ter modro usklajevati interese vseh pripadnikov slovenske družbe ter pri tem posebej skrbeti za najbolj ranljive skupine prebivalstva.

Vprašali boste, zakaj sem tako vesela prisotnosti predsednika državnega zbora? Ker je zadnji čas, da civilna družba vzpostavi stalno sodelovanje s svojimi predstavniki v parlamentu. V resnično demokratični državi odločajo o najpomembnejših zadevah države predstavniki ljudstva in ti imajo zadnjo besedo pri največji možni denarja, okoli katere se preriva toliko denarja željnih. Nobena vlada ne more razporejati denarja brez odobritve parlamenta. Tega se volivci premalo zavedamo, premalo sodelujemo z našimi predstavniki v parlamentu in jih puščamo same na milost in nemilost tistih, ki iz ozadja vlečejo niti v vladi, parlamentu in v državi. Predolgo smo nasedali obljubam strank, predolgo smo mi, ustvarjalci visoko socialne države, v kateri smo načrtno gojili medgeneracijsko sožitje in sodelovanje, spoštovanje različnosti in

pravne države, nejeverno zmajevali nad tem, kar se je dogajalo v državi. Nismo le po zaslugi svetovnega kapitala pristali globoko v recesiji, veliko pripomogle slabe politične odločitve v minulih dvajsetih letih, ki so bile pisane na kožo 'tistih, ki bodo ustvarili nova delovna mesta' - kje pa so zdaj ta delovna mesta?! - ko so pisali in sprejemali zakone v prid iznajdljivi manjšini in proti interesom večine prebivalstva. Zdaj živimo v državi, v kateri delo ni spoštovano, kjer ni spoštovana modrost sivih glav, kjer ima glavno besedo nastopaštvo, zloraba zaupanja prebivalstva, iskanje lukenj v zakonih in načrtno siromašenje spodnje polovice prebivalstva.

Čas je za spremembe! Poslance državnega zbora izbiramo mi, civilna družba! Kdor se norčuje iz njih, se v resnici norčuje iz nas, ki smo jih izvolili. Ste se kdaj vprašali, zakaj v lokalnem okolju spoštovani možje in žene postanejo v parlamentu klovni, prepirljivci, nastopači? Politika je najzahtevnejša znanost. Njena srž je, kako urejati razmere med ljudmi, da se ne bodo pobili med seboj, da bodo spoštovali drug drugega in si pomagali med seboj. Mi vsi, prav vsi iz izkušenj v naših družinah vemo, da je najtežje držati ljudi v medsebojni strpnosti in spoštovanju. Zato velikokrat preveč pričakujemo od naših predstavnikov v parlamentu, ki jih po volitvah poženemo v cirkuško areno med leve in hijene. Če hočemo, da bodo izpolnili naša pričakovanja, jim moramo stati ob strani, podpirati moramo njihove dobre namene in jih odvrčati od slabih. Za to imamo vse možnosti, vsaj enkrat na teden se vračajo domov, med nas, med ljudi, ki jih poznajo, med katerimi rastejo njihovi otroci in živijo njihovi starši in za katere jim ni vseeno, kaj mislijo o njih. Na nas je, da bo Slovenija spet postala pravna država, da bomo spet spoštovali drug drugega, da bomo znali deliti med seboj, da bomo nagrajevali poštene in kaznovali tatove. Zato danes pozdravljam med nami človeka, ki vodi naš parlament in

Na kratko iz strokovnih razprav

Evropske socialne politike in izzivi starajoče se družbe.

Uvodno predavanje dr. Zinke Kolarič o sistemih blaginje, procesih solidarnosti med generacijami v evropskih družbah je pokazalo, da za spremembo razkroja ne bo dovolj zgolj nova družbena pogodba. Potrebna je nova vizija družbe, ki ne bo temeljila na rasti družbenega proizvoda. Nemoč zdajšnje ureditve je na statističnih podatkih v primerjavi z realnostjo pokazalo tudi predavanje Tomaža Banovca. Predstavnika ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Davor Dominkuš in mag. Martina Trbanc pa sta predstavila nove zakone in dolgoročne strateške dokumente, s katerimi poskuša Slovenija podobno kot Evropa zaustaviti naraščanje socialnih stisk v hitro spreminjajoči in starajoči se družbi.

Izkušnje držav zahodnega Balkana v boju proti revščini in socialni izključenosti.

Pogovor je usmerjal Aleš Kenda, sodelovali pa so Davor Dominkuš z ministrstva za delo, Josip Vincek iz matice upokojencev Hrvaške in Dragi Argirovski iz makedonske upokojenske zveze.

Nekaj poudarkov iz razprave

- Udeleženci so priporočili sprejem strateških dokumentov o boju proti revščini in socialni izključenosti. Dokumenti naj bodo rezultat sodelovanja vladnih in nevladnih organizacij ter lokalne, regionalne in nacionalne ravni, upoštevajo pa naj tudi medgeneracijsko komponento.
- Razmisliti bi bilo treba o uvajanju državne socialne pokojnine, materialnih prejemkov, zagotovljenih vsem starejšim glede na njihov materialni položaj.

Inovativne poti vključevanja starejših menedžerjev in strokovnjakov v podporo gospodarstvu.

Pogovor je usmerjal mag. Jožko Čuk, sodelovali pa so mag. Antonija Štucin, Zineta Vilman, mag. Majda Širok in Janez Žezlina.

Nekaj poudarkov iz razprave

- Pospešiti je treba ustanovitev sistemov (organizacijsko in kadrovske) za podporo medgeneracijskega sodelovanja in aktivnega staranja.
- Izdelati in uveljaviti je treba nacionalne programe za podporo aktivnemu staranju in medgeneracijskemu sodelovanju, kot na primer nacionalni programi za starejše zaposlene, za blaginjo na delovnem mestu, za razvoj delovnih mest, za produktivnost itd.
- Potrebna je promocija podjetništva za starejše.

Socialne posledice ekonomske krize za populacijo starejših.

Pogovor je usmerjala mag. Martina Trbanc, sodelovali pa so dr. Maša Filipovič Hrast s FDV, Rožca Šonc, predstavnica ZDUS in Caterina Martina, predstavnica UIL pensionati iz Italije. Ugotovili so, da je ekonomska kriza povečala tveganje za revščino, tako da se revščina širi iz skupin upokojencev z nizkimi dohodki na tiste s srednjimi dohodki.

za katerega sem trdno prepričana, da bo z našo pomočjo, s pomočjo civilne družbe lahko mnogo bolj učinkovito opravljal svojo funkcijo. Tu pa je sila pomembna prav naša vloga, vloga seniorjev Slovenije. Dovolj imamo znanj, izkušenj, energije in modrosti, vemo, kako je treba delati v dobro vseh generacij, saj smo tako državo nekoč ustvarili in vodili in smo jo spravili ob bok razvitim evropskim državam. Poslancev ne smemo prepustiti na milost in nemilost politično kapitalski združbi. Delati moramo z njimi, jim ustvariti občutek, da jih podpiramo, pa tudi nadzorujemo, kaj počnejo v parlamentu. Postati morajo resnični zastopniki ljudstva, zato smo jih izvolili v parlament. Vedno znova jih moramo spominjati, da mora pravi politik svoje interese podrediti interesom ljudi, ki so ga izvolili. In verjemite mi, v večini bi bili radi uspešni, dobri politiki, ki bi jih ljudje imeli radi.

Dr. Pavlu Gantarju, našemu pokrovitelju, bi rada predlagala prvi korak za naše sodelovanje. Gospod predsednik, dogovorimo se, da bomo imeli tudi starejši tako kot naši vnuki en dan v letu parlament v svojih rokah. Da bomo svojim izbrancem lahko iz oči v oči javno povedali, kaj pričakujemo od njih, ne samo za nas, ki odhajamo, predvsem za naše otroke in vnuke, ki bodo morali na novo graditi zelo osiromašeno družbo, da se bomo skupaj dogovorili, kako bomo usmerili našo skupno barko, da ne bo potonila, da ne bo nekaj desetletij potem, ko je končno ustanovila svojo državo, izginil narod, ki mu je uspelo preživeti dve tisočletji tuje nadvlade.

Naj se na koncu dotaknem še vašega dela, drage sodelavke in sodelavci! Ne poslušajte slabonamernih glasov, ki vam pravijo, da ste sebični starci, ker se ukvarjate z rekreacijo, športom, s številnimi kulturnimi dejavnostmi, ker hodite na skromne enodnevne izlete. To ni zabava, to je zelo odgovorno in pomembno početje za slovensko družbo, ki se hitro stara. Samo z aktivno skrbjo za naše zdravje bomo pripomogli k vzdržnosti zdravstvene in socialne blagajne! Vsi skupaj se moramo potruditi in pritegniti še več starejših v dejavnosti aktivnega staranja.

Vaše delo pri medsebojni pomoči starejših je zelo pomembno. Zahvaljujem se vsem požrtvovalnim prostovoljkam in prostovoljcem v naših vrstah, ki redno obiskujete 91 tisoč starejših od 69 let v okoljih, kjer živite in jim skušate pomagati, da bodo čim dlje samostojni. Zavedati pa se morate tudi tega, da ne opravljate le dobrega dela, temveč skrbite za lastno prihodnost. Če nam bo uspelo v vsa slovenska društva upokojencev vnesti filozofijo medsebojne pomoči, imamo upanje, da ne bomo sami, ko bomo mi potrebovali pomoč, da bo vedno v našem okolju kdo, ki nas bo poiskal in nam ponudil pomoč.

In na koncu še o naših pokojninah, o katerih zadnje čase toliko govorimo. Pokojnine niso socialna pomoč države ali mlajših generacij, privarčevali smo si jih, zato smo upravičeni do njih in morajo biti tako visoke, da bo človek, ki je delal polno delovno dobo, s pokojnino lahko preživel. Zniževati vrednost pokojnin, kar se dogaja zadnje desetletje, ni modro dejanje, saj znižuje kakovost življenja celotnih družin in ne le nas, ki odhajamo. Pokojnine so pomemben ekonomski dejavnik v družbi, so vir plač naših otrok in vnukov. Politik, ki se tega ne zaveda in podpira siromašenje starejših, se mora vprašati, ali sodi med načrtovalce razvoja.«

*Nagovor predsednice Zveze društev upokojencev Slovenije
dr. Mateje Kožuh Novak
ob odprtju 10. festivala za tretje življenjsko obdobje,
Ljubljana, 29. september 2010.*

Nekaj poudarkov iz razprave

- Več pozornosti je treba nameniti neinstitucionalnim in polinstitucionalnim oblikam pomoči starejšim in prostovoljstvu.
- Za reševanje stanovanjske problematike ostarelih lastnikov, ki so brez sredstev za prenovo in se ne želijo preseliti drugam, ampak vztrajajo v lastniških stanovanjih, bi bilo potrebno uveljaviti neodvisno finančno svetovanje, prilagojeno starejšim, ugotoviti možnosti kreditiranja starejših itd.

Kultura in izobraževanje v povezavi z večjo blaginjo.

Pod vodstvom dr. Dušane Findeisen, izvedenke za zaposlovanje in izobraževanje v evropski platformi starejših AGE se je odvila še okrogla miza. Prepričana je, da pot v trdnejšo družbo in večjo osebno in družbeno blaginjo ni le zagotavljanje delovnih mest in dostojnega osebnega dohodka, ampak je tudi v enakovrednejšem dostopu do znanja in kulture. Kultura in znanje ljudem vračata dostojanstvo. Okrogla miza se je ukvarjala z vprašanji, kot je pomen znanja in kulture za povezanost generacij, kakšen je njun vpliv na življenje starejših, načela pa je tudi domnevo, da sta znanje in kultura dostopna samo družbeni eliti.

Kultura kot pojem, ki poleg umetnosti zajema način življenja, je skupek predstav, ki spremenijo vedenje in delovanje. Ekonomski učinki kulture so tako veliki, da se je razvilo področje, imenovano ekonomija kulture. Kultura in znanje vplivata na posameznika, skupnost in družbo, sta vtakana v skupnost in se prenašata na vse generacije. Sta temelj dejavnega staranja in medgeneracijskega povezovanja, sta temelj trdne, kohezivne družbe.

Plenarna konferenca o družbeni vključenosti starejših in njihovi blaginji.

Izobraževanje, kultura in delo za vse življenje.

Drugi festivalski dan je v plenarnem delu konference pod vodstvom dr. Jane Mali in s sodelovanjem profesorjev dr. Ane Kranjc in dr. Vlada Dimovskega poudaril nekatere zaključke o tem, da je na

družbo treba gledati kot na celoto in obravnavati posamezne plasti znotraj te celote. Brez vseživljenjskega izobraževanja ni vseživljenjskega dela. Po domače povedano, neizobraženi se dela ne veselijo, ko odidejo v pokoj. Dr. Ani Kranjc in njeni teoriji o vseživljenjskem izobraževanju in vseživljenjskem delu se je pridružil tudi dr. Dimovski, ki je prikazal možnosti zaposlovanja starejših ljudi na podlagi znanj in izkušenj brez zapisane letnice rojstva.

Ekonomski in pravni aspekti vključevanja starejših v sodobno družbo.

Še vedno novost, čeprav v praksi že nekaj let preskušana, je spoznanje, da se morajo starejši pravočasno pripraviti na upokožitev in na aktivno preživljanje upokojskih let. Razprava je pod vodstvom Francke Četković podrobno osvetlila primer dobre prakse, ki jo v predupokožitvenih programih za svoje delavce pripravlja MORS s pomočjo šolanih trenerjev ali voditeljskih parov.

Dobre prakse različnih institucij.

Stereotipe o starosti že spreminjajo primeri dobre prakse v Sloveniji, je med drugim dejala voditeljica pogovora, predstavnica aktivna socialnih delavcev domov za starejše pri Skupnosti socialnih zavodov Marjana Kamnik. Na okrogli mizi so predstavili štiri domove za starejše. Tako so v domu Lendava preizkusili nov koncept dela v skupini starejših uporabnikov, ki odlično funkcionirajo v gospodinjstvi skupnosti, medgeneracijski športno zabavni maraton je požel odobravanje v organizaciji doma starejših občanov Gornja Radgona, v Domu dr. Jožeta Potrča v Poljčanah se starejše uspešno socialno integrirali v okolje in družbo s pomočjo prostovoljnega dela mladih, poseben projekt Z roko v roki pa so uspešno preskusili v Koroškem domu starostnikov Černeče in v sodelovanju z osnovno šolo Neznanih talcev iz Dravograda.

Pot v blaginjo in socialno vključenost.

Anka Osterman je skušala poiskati odgovor na vprašanje, kako se organizirati v lokalni skupnosti. Razprava je pokazala, da je problem srednja generacija, ki je razpeta med otroki, službo in ostarelimi starši, ki pomagajo po svojih močeh. Družba sicer v besedah podpira prizadevanja starejših po čim daljšem življenju na svojem domu, a hkrati ne omogoča razvoja servisnih dejavnosti zanje. Projekt Starejši za starejše je pokazal, da so servisne službe za starejše nekoliko bolj razvite v mestih, da je tretjina od 69 tisoč obiskanih starostnikov potrebnih pomoči in da trpijo za osamljenostjo. Ugotovili so tudi, da v lokalnem okolju ni povezav med patronažno službo, centrom za socialno delo, prostovoljci Rdečega križa, Karitasa in uporabniki.

Z zakonom bi bilo treba urediti sistematično povezovanje in načrtovanje na lokalni in državni ravni, sistemsko bi moral utrditi programe o prostovoljnem delu na šolah in takoj odpraviti omejitve, ki jih imajo šole v prostovoljstvu mladih.

Lada Zei

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Brezplačni telefon
MODRA ŠTEVILKA
080 21 88

Zagotovite si varno, aktivno
in brezskrbno tretje življenjsko
obdobje.

LUKSUZNA *oskrbovana* STANOVANJA MURGLE

neposredna bližina sprehajalne poti

naselje je vpeto na obstoječe naselje atrijskih hiš Murgle, ki spominja na park s svojo avtohtono vegetacijo ter se nadaljuje z utrjeno peš potjo okoli Ljubljane s prelepim brezovim drevoredom

24 urna oskrba

nujna pomoč prek klicnega centra, socialna in zdravstvena oskrba, dostava prehrane, čiščenje, ...

profesionalno prezračevanje

vsa stanovanja bodo opremljena z najnovejšim sistemom profesionalnega prezračevanja s pomočjo energetske varčne, izjemno učinkovite prezračevalne in klimatske naprave, s filtriranim svežim zrakom; s takim sistemom zagotavljamo čist zrak v stanovanju in hkrati varčujemo z energijo

od malih do velikih stanovanj

predvidena so stanovanja različnih velikosti (30, 40, 50, 60, 80, 100 m²)

nakup ni pogojen s paketom storitev

na voljo bo socialna in zdravstvena oskrba, tako subvencionirana, kot tudi vsa nadstandardna, ki pa jo lastnik stanovanja naroči šele takrat, ko jo potrebuje!

T (01) 236-17-17, (031) 622-284, (041) 622-284, E info@mijaks.si, W www.mijaks.si

MIJAKS
S K U P I N A

Smiselno zapolnjeni dnevi

»Ni dovolj, da starost le preživljamo, marveč mora življenje zmeraj imeti prihodnost, vrednost in pomen. Umetnost in kultura naj imata pomembnejše mesto v življenju starejših,« je zapisal Jan Lorman, ustanovitelj in predsednik češke humanitarne organizacije Zivot 90.

Vsak človek si sam izbere, kako bo kakovostno in smiselno zapolnil svoj dan v tretjem in četrtem življenjskem obdobju. Najpomembneje pa je, da kljub morebitnim težavam ne izgubi volje do življenja in da poskuša prilagoditi svoja iskanja in pričakovanja. Zaupanje vase, samospoštovanje in zadovoljstvo s samim seboj je tudi v poznejših letih mogoče gojiti, ohranjati ter celo izpopolnjevati. To se zlasti potrjuje pri tistih, ki so vključeni v kulturne skupine in si zavestno prizadevajo polepšati dan. Besede - »za to sem prestar« - so črtali iz svojega besednjaka. Besedo »starec« ne uporabljajo, nadomestili so jo z besedo »starejši«. Kulturno udejstvovanje je nekaj veselega, potrebnega in pomembnega, saj hkrati združuje in povezuje ljudi med seboj.

Možnost sodelovanja ter izkazovanja sposobnosti in talentov v kulturni ustvarjalnosti je bistvena za starejše ljudi, še posebej za tiste, ki doživljajo krizo samopotrjevanja. Iz kulture zaposlitvenega okolja se morajo preseliti v medkulturne odnose bivalnega okolja, kar je povezano z navezavo novih družbenih stikov in s prilagajanjem na drugačne mreže odnosov. Vključitev starejših v ljubiteljsko kulturo lahko močno olajša ta prehod in nudi nove možnosti osebne uveljavitve. Nikoli ni prepozno za vključitev v te ustvarjalne dejavnosti, toda najbolj normalno je, če ta aktivnost traja od mladih nog do pozne starosti. Medgeneracijski dialog je v kulturnih društvih najbolj normalna stvar in brez njega ni uspešnega delovanja.

Kulturno društvo je treba razumeti kot sestavino življenjskega habitusa in takšno prepričanje je treba osvojiti že v mladosti. Mnoge stvari, ki jih je lepo početi, niso izvedljive ne v družini ne v službi, pač pa si jih organiziramo v kulturnem društvu: zborovsko petje, ljudski plesi, sodobni ples, skupinsko muziciranje, gledališke predstave ... Večina kulturnih društev ima večgeneracijsko sestavo in le redke dejavnosti so namenjene pretežno mladim. Ena značilnosti kulturnih društev je, da jim pripadajo celotne družine ali kar celotna sorodstva, tako da se v projekte vključujejo pripadniki dveh ali treh generacij. Morda je to danes sploh edina priložnost, ki je še preostala od naravnega načina življenja, v katerem se v skupni nalogi združijo vse generacije. Včasih se starejši sami odločijo za oblikovanje

t. i. seniorskih ali veteranskih sekcij, lahko celo samostojnih kulturnih društev, ker sledijo specifičnim programskim željam, izvajalskim posebnostim itd. ... Tako nastajajo pevski zbori pri društvih upokojencev, veteranski pihalni orkestri, veteranske folklorne skupine, seniorski literarni klubi, likovne sekcije za tretje življenjsko obdobje.

Vključitev v (ljubiteljsko) kulturo je tesno povezana z zdravjem in dobrim počutjem. Z vključenostjo v kulturne in duhovne ter družbene aktivnosti v družini in skupnosti (društvih) starejši dokazujemo svoje sposobnosti, uživamo spoštovanje in ugled ter sklepamo nova znanstva.

Vključenega v kulturi se dotakne lepota: raznovrstno notranje življenje ga bogati in omogoča bolj živ stik s čustvi. Ima trdnejše samospoštovanje in čuti silnejšo voljo do življenja. »V zgradbi človeške psihe ne obstaja le klet, temveč tudi višja nadstropja in terasa, s katere lahko vidimo zvezde« (Piero Ferruci). Obstaja višje nezavedno, od koder izvirajo intuicija, inspiracija, ustvarjalne zamisli, razširitev zavesti. Doživetje lepega je neizrekljivo, pri čemer lepota doda znanju novo razsežnost, saj vsebuje, spodbuja in prenaša vedenje. Lepota je tesno povezana z etiko, ker vsebuje notranjo harmonijo, ravnovesje in razporeditev oblik, ki v nas zbuja radost in ugodje. Lepota v nas prebuja zavest o novih možnostih. Ker nam dela življenje prijazno (prijaznejše), pozabimo šteti leta.

Vključitev v kulturo pomeni tudi vseživljenjsko učenje, ki ni le učenje iz knjig, ampak tudi spoznavanje in predajanje kulturne dediščine in običajev. Tudi amaterska kultura ustvarja ugodno kulturno ozračje ter vzgaja občinstvo. Vanjo je vpetih veliko zanesenjakov z veliko pristne srčne kulture. V njej je velik poudarek tudi na osebni razvoju. Šele doseženo ravnovesje med intelektualno, duševno, duhovno, čustveno in fizično platjo nam omogoči uravnovešeno in zaokroženo delovanje.

Učinkovit dostop do kulture in ustvarjalnih dejavnosti sodi med pravice, ki varujejo pred socialno izključenostjo tudi tiste družbene skupine in posameznike, ki v vsakdanjem okolju ne dosegajo osebnega zadoščenja in potrditve ali pa so zavoljo različnih vzrokov odrinjeni na obrobje.

Milan Pavliha

10. FESTIVAL ZA *tretje* ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Kaj boste dobrega jedli?

Hrana je za življenje nujno potrebna, kuhanje pa za marsikoga nujno zlo. Če si ne kuhaš, mislijo mnogi, prihraniš prenekateri evro. Res je, tako je mislil tudi tisti Cigan (beseda je morda stara, a v pravljičah in šalah še v rabi), ki je svojega konja navajal na stradanje. Komaj ga je navadil na stradež, ga je pobralo. Konja namreč.

Jesti je torej treba. Kaj jesti, da bo vse tanjša denarnica zdržala, in kako to pripraviti, ne da bi se dolge ure mučili z lonci in ponvami, pa je umetnost, ki jo bomo prav kmalu nazorno pokazali na terenu, kot se reče, ko pridejo avtorji med ljudi. ZDUS bo izdal drobno knjižico, z velikimi črkami tiskan priročnik za lene in skromne jedce, ki morajo kuhati sebi ali največ za dva. Pa ne gre za to, da si hrane ne bi mogli naročiti iz najbližjega doma upokoencev ali da ne bi mogli v bližnji Spar na poceni kosilo. Gre za to, da je zdravje pogosto odvisno od tega, kaj dajete v usta. Tudi če je poceni, je lahko zdravo, prilagojeno vašim (tretjim) zobem, visokemu pritisku, občutljivim ledvicam in podobno. Preprosto, domače in poceni je vodilo, ki se ga v nastajajoči knjižici, polni humorja, drživa avtorica Margareta Benčič in njena leva roka, jaz. Kar je najlepše: v aprilu in maju bomo prišle naokrog in v živo pokazale, kaj je mogoče mimogrede scmariti tako rekoč iz nič in čisto brez muke. Da bo vse skupaj še bolj prijetno, je vodja napovedane kuharske turneje po vseh 13 pokrajinah znana TV kuharska zvezda Emilia Pavlič, tista Primorka, ki je napisala kuharico za otroke, ki razume, zakaj starejši raje jedo drobno narezano solato in zakaj si česen najraje narežejo vanjo kar iz roke. Zabavno bo za vse: za nas tri, kuharske zanesenjakinje - in za vas, ki se vam niti kuhati ne ljubi več. Ne čakajte pomladi ... me bomo pri vas pred njo!

Lada Zei

AGE, samo še evropska platforma

AGE evropska platforma je novo ime za AGE - evropska platforma starejših ljudi. Upošteva spremembo imena, je očitno, da ne gre več le za starejše generacije, ampak za vse Evropejce, ki so prekoračili 50. leto starosti. Tako obogatena AGE platforma zdaj združuje 150 nevladnih organizacij in združenj, v katera je včlanjenih 28 milijonov starejših ljudi. AGE evropska platforma zastopa interese 150 milijonov prebivalcev Evrope, starejših od 50 let, opozarja pa evropsko politiko na njihove probleme.

V tem duhu je AGE evropska platforma z odobravanjem sprejela vest, da je Evropska komisija 6. septembra predlagala, naj bi bilo leto 2012 posvečeno aktivnemu staranju. Za tak predlog se je AGE tri leta trdo pogajala in lobirala. V treh letih se je v Evropi marsikaj spremenilo. AGE je na posvetu s 13 evropskimi nevladnimi združenji sprejela novo vizijo družbe, ki temelji na večji solidarnosti vseh generacij in na sodelovanju med njimi. Ta nov pristop so sprejeli tudi Evropska komisija in voditelji številnih članic EU. V zdajšnjem težkem času je pojem aktivnega staranja dobiva negativen prizvok med ljudmi, ki so starejši od 50 let. Proti svoji volji bodo namreč prisiljeni v daljšo zaposlitveno dobo, po upokojitvi pa v (neplačano) prostovoljstvo. Nekateri celo vidijo v pozivu k aktivnemu staranju poskus, da bi jih spremenili v ceneno delovno silo.

AGE evropska platforma meni, da bi morali imenovanje evropskega leta prilagoditi spreminjajoči se mentaliteti in s trajno podporo aktivnemu staranju vzpostaviti med baby boom generacijo lepšo sliko o starejših ljudeh in o njihovem prispevku v družbi. Lažje bo prepričati baby boom generacijo k podaljšanemu delovni dobi, če bi jih spodbujali, da s tem prispevajo k večji enakosti in k znosnejši družbi. Tako generacijo baby boom in tudi starejše bolj skrbi prihodnost otrok in vnukov kot njihova prihodnost. In če jih bodo prepričali v daljšo delovno dobo in pozneje v pokojju v prostovoljno delo, bo to v dobro njihovih otrok in ne le v dobro njih samih. Zaradi takih razlogov se AGE nagiba k predlogu za spremembo imena evropskega leta 2012 v leto medgeneracijske solidarnosti.

Da bi to dosegli, so aktivirali svoje člane (tudi Slovenci smo med njimi), da pozovejo svoje izvoljene evropske poslance in jim pojasnijo namen in vzrok za zahtevo po spremembi imena evropskega leta 2012.

L. Z.

Sklepi sej ZDUS

Sklepi 22. seje upravnega odbora ZDUS.

Datum: 14. september 2010.

Prisotni: Zdenka Ferfila, Marija Krušič in dr. Mateja Kožuh Novak, Anton Donko, Janez Gologranc, Emil Hedžet, Jože Jazbec, Franc Koderman, Mirko Lebarič, Karl Lorenčič (namesto V. Šedivyja), Janez Malovrh, Mirko Miklavčič, Marjan Pavlič, Marjan Sedmak, Karl Drago Seme in Janez Šolar.

Odsotnost so opravičili: Slavica Golob, Jože Bučer, Aldo Ternovec in Alojz Viteznik.

Drugi prisotni: Branka Kastelic, Cecilija Lumbar, Vida K. Rozman, Rožca Šonc, Anka Tominšek, Angelca Žiberna, Janko Deželak, Miha Majerle, Branko Simonovič in Matjaž Vizjak.

1. Pregled in potrditev zapisnika 21. seje upravnega odbora.

Sklep: Soglasno se sprejme zapisnik 21. seje upravnega odbora ZDUS.

2. Polletno finančno poročilo ZDUS.

Sklepa:

- Kriterij razdelitve sredstev PZDU za letna pokrajinska srečanja ostaja enak kot lani, torej po število članov v PZDU.
- Kriterij razdelitve sredstev PZDU za pokrajinska športna tekmovanja bo letos število ekip iz posameznih pokrajin, ki so nastopile v kateri od šestih športnih panog.

3. Poročilo o Vzajemni.

Sklep: V ZDUS podpiramo enotno prispevno stopnjo, saj s tem ohranjamo najbolj optimalno obliko solidarnosti med prebivalstvom.

4. Kratka predstavitev zakonov, ki so v parlamentarni obravnavi.

Anka Tominšek je predstavila predlog zakona o pokojninskem zavarovanju ZPIZ-2 in pripombe ZDUS na predlog zakona, dr. Mateja Kožuh Novak predlog zakona o prostovoljstvu, Mirko Miklavčič predlog zakona o malem delu in kakšne ugodnosti prinaša upokojencem v Sloveniji. V nadaljevanju seje pa so člani dobili še informacijo o zakonu o negospodarskih javnih službah in zakonu o socialnem podjetništvu.

5. Informacija o možni razširitvi zmogljivosti v hotelu Delfin in v domu v Rogaški Slatini.

Sklep: UO ZDUS se je seznanil s predlogi razširitve hotelskih zmogljivosti v Izoli in Rogaški Slatini. Nadzornemu svetu hotela priporoča, da podpre pripravo dodatnih analiz, ki bodo dale jasnejšo sliko o racionalnosti in izvedljivosti predlaganega projekta.

6. Predlog za priznanja ZDUS.

- UO ZDUS za 60. obletnico uspešnega dela podela plaketo ZDUS DU Kočevje in DU Pragersko.
- Za 16-letno uspešno delo Francu Merharju iz DU Kočevje se podela velika plaketa ZDUS.
- Za 17-letno uspešno delo se Feliksu Žagarju iz DU Kočevje podela velika plaketa.

- Za 15-letno uspešno delo se Feliksu Mikložiču iz DU Pragersko podela mala plaketa ZDUS.

7. Razno.

- Mirko Miklavčič je obvestil člane UO ZDUS o delu pri projektu kartice ugodnosti.
- Zdenka Ferfila je opozorila na razdeljeno gradivo predsednikom PZDU, iz katerega je vidno, katera društva še niso plačala članarine ZDUS in članarine vzajemne samopomoči (VS) za leto 2010. Prosila je predsednike za pomoč.
- Anton Donko je člane na kratko obvestil o neuspeli realizaciji načrta nakupa prenosnikov za 199 evrov. Poudaril je, da si ZDUS prizadeva zagotoviti nadomestno ponudbo.
- Matjaž Vizjak je obvestil člane UO ZDUS o znižanju naklade časopisa Vzajemnost in o mnenju urednice, da je mogoče padec naklade pripisati tudi političnim člankom, ki jih piše vodstvo ZDUS. Večinsko mnenje prisotnih je bilo, da je temeljna naloga ZDUS zagovarjati pravice starejših, dostop do tistih, ki odločajo o usodi starejših v Sloveniji, pa je pogosto možen le prek javnih medijev. Po drugi strani pa je prednostna naloga ZDUS spodbujati članstvo k aktivnemu državljanstvu, kar pa je možno le z osveščanjem članstva o tem, kakšne so pravice in dolžnosti državljanov.

Sklepi 1. redne seje strokovnega sveta ZDUS.

Datum: 12. oktober 2010.

Prisotni: Francka Četkovič in Angelca Žiberna, Tomaž Banovec, Branko Kjuder, Milan Pavliha, dr. Samo Zupančič.

Odsotnost opravičili: dr. Gabi Čačinovič in Anka Ostman, Franc Šmajd.

Drugi prisotni: Zdenka Ferfila, Slavica Golob, dr. Mateja Kožuh Novak, Rožca Šonc, Anton Donko.

1. Festival za 3. življenjsko obdobje – analiza letošnjega festivala in načrt za naprej.

Sklep: Člani strokovnega sveta bodo do 28. oktobra 2010 pripravili svoje pripombe o organiziranosti festivala in predlagali nove vsebine za naslednji festival.

2. Pobuda za ustanovitev inštituta za raziskave potreb dolgožive družbe (delovni naslov).

Sklep: Strokovni svet v načelu soglaša z ustanovitvijo inštituta za raziskave potreb dolgožive družbe in prosi dr. Sama Zupančiča, da za sejo UO ZDUS pripravi predlog sklepa in izdela elaborat s poslovnim načrtom.

3. Vsebina dela strokovnega sveta v letu 2011.

Sklep: Člani strokovnega sveta bodo do naslednjega sestanka, ki bo tretji teden v novembru, pregledali predloge, ki jih je posredovala predsednica, in naloge razvrstili po prednosti. Predsednica bo ob vsaki nalogi dodala predlog pripravljavcev izhodišč in do konca tedna prisotnim po elektronski pošti poslala tako popravljen in dopolnjen predlog.

4. Potreba po razširitvi strokovnega sveta in izbira novega predsednika-ce.

Sklep: Tajnica ZDUS preveri vsebino sklepa o višini sejin članom strokovnega sveta.

Sklepi 7. seje komisije ZDUS za gospodarske zadeve.

Datum: 5. oktober 2010.

Prisotni: Janko Deželak, Vladislav Puc, Franc Šmajd in Franc Trampuž.

Odsotnost opravičil: Igor Lazar.

Drugi prisotni: Mirko Miklavčič in Milan Zabavnik.

1. Obravnava in sprejem zapisnika 6. seje komisije, ki je bila 31. avgusta 2010.

Sklep: Člani komisije soglasno sprejemajo zapisnik 6. seje komisije z dne 31. avgusta 2010.

2. Informacija o stanju projekta Kartica zaupanja.

Sklep: Člani komisije so ugotovili, da so do predpisanega roka za oddajo ponudb dobili kot najustreznejšo ponudbo Diners Cluba, zato vabi Diners Club International na dodatna pogajanja.

3. Pobude in vprašanja članov.

Sklep: Gospodarska komisija ZDUS bo s pokrajinskim odborom PZDU Celje sklicala skupen sestanek o zdravilišču Rimske Toplice. Lokacijo izbere PZDU Celje.

4. Razno.

Sklep: Spričo ekstremnih primerov bogatenja na nezakonit način je treba povečati pritisk na zakonodajalca.

Sklepi 8. seje komisije ZDUS za gospodarske zadeve.

Datum: 12. oktober 2010.

Prisotni: Janko Deželak, Vladislav Puc, Franc Šmajd in Franc Trampuž.

Odsotnost opravičil: Igor Lazar.

Drugi prisotni: Mirko Miklavčič, Milan Zabavnik, oba ZDUS, in direktor Diners Club International v Sloveniji.

1. Obravnava in sprejem zapisnika 7. seje komisije za gospodarstvo ZDUS, ki je bila 5. oktobra 2010.

Sklep: Člani komisije so soglasno potrdili zapisnik 7. seje komisije, ki je bila 5. oktobra 2010.

2. Informacija o stanju projekta Kartica zaupanja.

Sklep: Do naslednje seje komisije je treba pripraviti pripravi predlog pogodbe med Diners Clubom in ZDUS.

3. Pobude in vprašanja članov.

Pod to točko so se člani komisije seznanili z najnovejšimi informacijami o:

- zakonu o socialnem podjetništvu,
- nadaljnjem sodelovanju z ZSSS in o
- Vzajemni, d. v. z.

4. Razno.

Sklep: Ni bilo razprave.

Saj ne vedo, kaj delajo!

Urad RS za varstvo konkurence nas je zaprosil (ZDUS) za dostavo ustrezne dokumentacije v zvezi s pomočjo pri zbiranju pooblastil članov Vzajemne za izredno in redno skupščino. V ustreznem roku smo jo dostavili in pojasnili vlogo Zveze društev upokoencev Slovenije (ZDUS) pri zbiranju pooblasti. Po našem mnenju je bil sum smešen in popolnoma neupravičen, zato nas je Urad RS za varstvo konkurence (UVK) presenetil, ko je izdal sklep, da se proti Zvezi društev upokoencev Slovenije (ZDUS) uvede postopek presoje skladnosti koncentracije ZDUS in podjetja Vzajemna. Do koncentracije naj bi prišlo na temelju pridobitve kontrole v podjetju Vzajemna s strani ZDUS.

ZDUS v postopku ugotavljanja koncentracije ne mora biti udeležena, ker nima nobene glasovalne pravice v Vzajemni in niti ni bila nikoli pooblaščen za njihovo uresničevanje. ZDUS ne opravlja nobenih dejavnosti, ki bi bile lahko konkurenčne dejavnosti Vzajemne in si ni mogoče predstavljati, da bi lahko ogrozila trg zavarovalništva. ZDUS ni podjetje, saj je registrirana po zakonu o društvih in ne po zakonu o gospodarskih družbah. ZDUS zato meni, da je sklep UVK popolno brez argumentov in ne temelji na nobeni dejanski podlagi, zato smo prepričani, da ga bo pristojno sodišče takoj razveljavilo. Ugotavljamo, da urad ne pozna instituta organiziranega zbiranja pooblastil in statusne ureditve družbe za vzajemno zavarovanje. UVK je pomešal, kaj je delnica in kaj je pooblastilo za glasovanje, saj nerazumno enači pooblastilo za glasovanje s pridobitvijo glasovalne pravice iz delnice. Na podlagi tega UVK dokazuje, da je ZDUS s svojimi zbranimi glasovi prevzela izključni nadzor nad ostalimi delničarji v Vzajemni, d. v. z. Strokovnjak na področju zavarovalništva, dr. Šime Ivanko trdi, da člani Vzajemne niso lastniki Vzajemne, UVK trdi, da ima Vzajemna delničarje. Tako različne razlage v okviru ene stroke mečejo čudno luč na pravno stroko. Predlagamo, da se stroka in politika končno dogovorijo, kaj je vzajemna zavarovalnica in kakšne pravice imajo člani vzajemne zavarovalnice. ZDUS je prostovoljska samopomočna organizacija, ki združuje 51 odstotkov upokoencev v Sloveniji. Njena dolžnost, zapisana v statutu je, da pomaga članom pri uveljavljanju njihovih državljskih pravic. Samo za to je šlo pri pomoči članom, da so lahko zbrali pooblastila.

Smešno je, da stroka (UVK) razglaša sum, da je moč skupne interese članov Vzajemne v zvezi z glasovanjem na skupščini Vzajemne šteti za namero po prevzemu te družbe. Imenovani člani Nadzornega sveta Vzajemne niso v ničemer odvisni od ZDUS in od nje ne sprejemajo nikakršnih navodil. Nadzorni svet v Vzajemni je šestčlanski, od katerih sta le dva upokojenca.

ZDUS razume ravnanje UVK zgolj kot še enega od številnih poskusov oviranja uresničevanja glasovalnih pravic članov Vzajemne d. v. z. Država bi morala - če to res želi preprečiti -, v zakonu jasno določiti, da člani vzajemne zavarovalnice nimajo glasovalnih pravic, ne pa da jih v zakonu priznava, nato pa v praksi z vsemi mogočimi državnimi regulatorji (pod parolo, da so ti samostojni in neodvisni) to preprečuje. S tem dokazuje splošno uveljavljeno javno mnenje, da ji ni v interesu, da bi imeli nadzorni sveti kvaliteten nadzor nad upravami družb.

SREČO JE LEPO DELITI.

PRISTOP

www.triglav.si

ZAVAROVANJE
ZA VARNE
VOZNIKE

-10%

PAMETNO JE IMETI DOBRO ZAVAROVAN AVTO.

 triglav

POPUST VELJA ZA ZAVAROVANCE, STARE 33 LET IN VEČ, PRI ZAVAROVANJU AVTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI IN ZAVAROVANJU VOZNIKA ZA ŠKODO ZARADI TELESNIH POŠKODB, IN SICER ZA OSEBNA VOZILA V LASTI IN UPORABI FIZIČNIH OSEB. VEČ INFORMACIJ NA AVTO.TRIGLAV.SI.